

ROMÂNIA

CONSILIUL SUPERIOR AL
MAGISTRATURII

PLENUL

HOTĂRÂREA nr. 974

din 28 septembrie 2017

Analizând proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, a Legii nr. 304/2004 privind organizarea judiciară și a Legii nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, transmis spre avizare de Ministerul Justiției, cu adresa nr. 88.929 din 30.08.2017;

În temeiul dispozițiilor art. 38 alin. (3) din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările ulterioare;

PLENUL CONSILIULUI SUPERIOR AL MAGISTRATURII

HOTĂRĂȘTE:

Art. 1. – Avizează negativ proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, a Legii nr. 304/2004

privind organizarea judiciară și a Legii nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al
Magistraturii, pentru considerentele prezentate în Anexa care face parte integrantă din
prezenta hotărâre.

Art. 2. – Prezenta hotărâre se comunică Ministerului Justiției, potrivit legii.

Data în București, la 28.09.2017

PREȘEDINTE,
Judecătoarea **Mariana Ghena**

1 9 0 9

Consiliul Superior
al Magistraturii

Anexă la Hotărârea nr. 974 din 28 septembrie 2017 a Plenului Consiliului Superior al
Magistraturii

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

AVIZ

**referitor la proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 303/2004
privind statutul judecătorilor și procurorilor, a Legii nr. 304/2004 privind
organizarea judiciară și a Legii nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al
Magistraturii**

În urma examinării proiectului de Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, a Legii nr. 304/2004 privind organizarea judiciară și a Legii nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, transmis spre avizare de Ministerul Justiției cu adresa nr. 88.929 din 30.08.2017;

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

În temeiul dispozițiilor art. 38 alin. (3) din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările ulterioare;

În baza Hotărârii nr. 974 din 28 septembrie 2017 a Plenului Consiliului Superior al Magistraturii;

Avizează negativ proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, a Legii nr. 304/2004 privind organizarea judiciară și a Legii nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, pentru următoarele considerente:

I. Proiectul de lege transmis spre avizare nesocotește, în aspecte esențiale, garanții fundamentale pentru funcționarea sistemului judiciar, contravenind dispozițiilor constituționale

- Relevante, în acest sens, sunt reglementările din cuprinsul proiectului care prevăd **reorganizarea Inspecției Judiciare, prin preluarea acesteia în cadrul Ministerului Justiției.**

Având în vedere principiul fundamental al separației puterilor în stat, precum și garanțiile constituționale de independență recunoscute pentru autoritatea

1

Adresa: București, Calea Plevnei, Nr.141B,, Sector 6

Tel: 311 69 00; Fax:311 69 01

www.csm.ro

1 9 0 9

Consiliul Superior
al Magistraturii

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

*Anexă la Hotărârea nr. 974 din 28 septembrie 2017 a Plenului Consiliului Superior al
Magistraturii*

judecătorească, activitatea desfășurată de instanțele judecătorești în exercitarea rolului constituțional de înfăptuire a justiției nu poate fi supusă unor forme de verificare și control de către structuri care fac parte din autoritatea executivă.

În acord cu principiile consacrate la nivel constituțional, prin legea specială trebuie reglementate pârghii adecvate de verificare și control al activității autorității judecătorești.

Dat fiind că aceste mecanisme de verificare și control sunt date în competența Inspecției Judiciare, este necesar ca aceasta să beneficieze de suficiente garanții de independență, atât sub aspect funcțional, cât și organizatoric, cu excluderea oricărei implicări a factorilor politici.

Așa cum se arată și în *Raportul din 25 ianuarie 2017 al Comisiei către Parlamentul European și Consiliu privind progresele înregistrate de România în cadrul Mecanismului de cooperare și verificare*, în anul 2012, o reformă majoră a consolidat Inspecția Judiciară ca instituție independentă și profesionistă. Acest lucru a permis ca Inspecția Judiciară să devină mai eficientă și să aibă o mai mare autoritate, lucru confirmat din nou prin rezultatele înregistrate de aceasta în 2016.

Plenul a apreciat, astfel, că Inspecția Judiciară ar trebui să funcționeze, în continuare, ca structură cu personalitate juridică în cadrul Consiliului Superior al Magistraturii, garantul constituțional al independenței justiției, propunerea formulată de Ministerul Justiției încălcând dispozițiile constituționale referitoare la independența justiției și separația puterilor în stat.

Reorganizarea Inspecției Judiciare în cadrul Ministerului Justiției va crea, măcar din perspectiva aparenței, impresia de subordonare politică, ceea ce implică încălcarea principiului constituțional al separației puterilor în stat.

Nu există niciun argument sustenabil care să poată fundamenta ideea că Inspecția Judiciară nu își îndeplinește atribuțiile pentru că este organizată și funcționează în cadrul Consiliului Superior al Magistraturii, rapoartele anuale de activitate dovedind, dimpotrivă, faptul că îndeplinirea atribuțiilor Inspecției Judiciare nu a fost atenuată ori anihilată ca urmare a acestui mod de organizare.

În fine, faptul că există state europene în care Inspecția Judiciară este organizată în cadrul Ministerului Justiției nu poate constitui, în sine, un argument care să fie folosit, *mutatis mutandis*, fără să se țină seama de specificul sistemului judiciar român și fără să se ia în considerare argumentele care au determinat organizarea Inspecției Judiciare ca structură în cadrul Consiliului Superior al Magistraturii.

Relevante din perspectiva analizei sunt și aspectele reținute în Avizul nr. 18(2015) – „Poziția puterii judecătorești și relația ei cu celelalte puteri ale statului în democrația modernă” al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni, în care se arată că probleme privind interacțiunea dintre puterea executivă și puterea judecătorească pot

Adresa: București, Calea Plevnei, Nr.141B,, Sector 6

Tel: 311 69 00; Fax:311 69 01

11/5/2017

1 9 0 9

Consiliul Superior
al Magistraturii

Anexă la Hotărârea nr. 974 din 28 septembrie 2017 a Plenului Consiliului Superior al
Magistraturii

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

apărea în acele state în care Ministerul Justiției sau alte ministere sau agenții, de exemplu cele cu competențe de audit și/sau control financiar, au puterea de a dispune inspecții în instanțele judiciare. Dreptul celorlalte puteri ale statului de a fi informate sau de a cerceta sistemul judiciar trebuie exercitat de fiecare dată având în vedere limitele impuse de independența judiciară.

În același timp, conform jurisprudenței constante a Curții Europene a Drepturilor Omului, pentru garantarea deplină a independenței sistemului judiciar, ca un corolar al dreptului garantat la un proces echitabil, din perspectiva art. 6 din Convenție, este necesar ca sistemul judiciar să fie independent atât față de executiv, cât și față de Parlament. Din această perspectivă, independența sistemului judiciar poate fi afectată de presiunile pe care puterea executivă le exercită asupra sa (Hot. CEDO Sovtransavto vs. Ucraina, din 25.07.2002).

Răspunderea disciplinară a magistraților face obiectul activității Inspecției Judiciare, instituție care, prin rolul avut în angrenajul instituțiilor din sistemul judiciar, trebuie să fie absolut independentă de factorul politic.

Numai un astfel de statut, care permite o delimitare clară de orice ingerință a factorului politic, poate oferi garanțiile respectării, în cadrul activității desfășurate de Inspeția Judiciară, a independenței magistratului și a sistemului judiciar în ansamblul său.

Altminteri, subordonarea Inspecției Judiciare unui organism politic, cum este Ministerul Justiției, creează suspiciunea rezonabilă că activitatea de verificare și evaluare a magistratului poate fi oricând influențată de decidentul politic, în scopul afectării imparțialității și independenței magistratului în luarea unei decizii.

• **Propunerea de abrogare a articolului 136 din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară**, cu consecința gestionării în continuare a bugetului instanțelor de către Ministerul Justiției, contravine principiului constituțional al independenței justiției.

Astfel, independența financiară este parte esențială a conceptului constituțional de independență a justiției, aceasta neputând fi lăsată la latitudinea unei puteri separate, respectiv puterea executivă.

În Decizia nr. 262/2016, Curtea Constituțională a reținut că atât independența justiției - componenta instituțională, cât și independența judecătorului - componenta individuală, implică existența unor numeroase aspecte, cum ar fi, printre altele, lipsa imixtiunii celorlalte puteri în activitatea de judecată și existența unor fonduri bănești suficiente pentru desfășurarea și administrarea activității de judecată. S-a arătat că este indubitabil faptul că principiul independenței justiției implică o serie de garanții, cum ar fi, printre altele, garanțiile financiare, independența administrativă a magistraților, precum și independența puterii judecătorești față de celelalte puteri în stat.

1 9 0 9
Consiliul Superior
al Magistraturii

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

Anexă la Hotărârea nr. 974 din 28 septembrie 2017 a Plenului Consiliului Superior al
Magistraturii

Potrivit unuia din principiile fundamentale asupra independenței sistemului judiciar adoptate de Cel de-al Șaptelea Congres al Națiunilor Unite privind Prevenirea infracțiunilor și tratamentul infractorilor, „este de datoria fiecărui stat membru să ofere resurse adecvate pentru a-i permite sistemului judiciar să își îndeplinească funcțiile în mod adecvat.”

De asemenea, Consiliul Consultativ al Judecătorilor Europeni arată, în cuprinsul Avizului nr. 2 (2001) privind finanțarea și administrarea instanțelor cu referire la eficiența sistemului judiciar și la articolul 6 al Convenției europene privind drepturile și libertățile fundamentale ale omului, că „chiar dacă finanțarea instanțelor face parte din bugetul de stat susținut în fața parlamentului de către ministerul de finanțe, aceasta nu trebuie să fie supusă fluctuațiilor politice. Chiar dacă stabilirea nivelului de finanțare a instanțelor pe care o țară și-l poate permite constituie o decizie politică, trebuie să se aibă grijă întotdeauna ca nici puterea executivă și nici cea legislativă să nu poată exercita presiuni asupra autorității judecătorești în momentul stabilirii bugetului. Deciziile privind alocarea fondurilor pentru instanțe trebuie să se ia cu respectarea strictă a independenței judecătorești.”

Totodată, în lumina aceleiași opinii, Consiliul Consultativ al Judecătorilor Europeni consideră că „statele trebuie să revizuiască prevederile existente privind finanțarea și administrarea instanțelor. CCJE atrage atenția îndeosebi asupra necesității de a alocă resurse suficiente instanțelor pentru a le da acestora posibilitatea să funcționeze în conformitate cu standardele stipulate de articolul 6 al Convenției europene privind drepturile și libertățile fundamentale ale omului.”

În aceste condiții, transferarea managementului bugetului instanțelor de la Ministerul Justiției la Înalta Curte de Casație și Justiție - așa cum prevede articolul 136 din Legea nr. 304/2004, a cărui abrogare o propune proiectul de lege analizat - este o măsură de natură a asigura respectarea principiului constituțional al independenței justiției – componentă esențială a statului de drept.

- Contrare dispozițiilor Legii fundamentale sunt și dispozițiile din proiect referitoare la **răspunderea patrimonială a magistraților pentru erorile judiciare.**

Astfel, proiectul propune, printre altele, modificarea dispozițiilor alineatului (7) al articolului 96 din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, care prevăd, în prezent, *posibilitatea* statului de a se îndrepta cu o acțiune în despăgubiri împotriva judecătorului sau procurorului care, cu rea-credință sau gravă neglijență, a săvârșit eroarea judiciară cauzatoare de prejudicii.

Conform propunerii Ministerului Justiției, dispozițiile legale menționate ar urma să prevadă în mod *imperativ* că, după acoperirea prejudiciului, statul se îndreaptă cu o acțiune în despăgubiri împotriva judecătorului sau procurorului care a săvârșit eroarea judiciară cauzatoare de prejudicii.

4

Adresa: București, Calea Plevnei, Nr.141B,, Sector 6

Tel: 311 69 00; Fax:311 69 01

4416

1 9 0 9

Consiliul Superior
al Magistraturii

Anexă la Hotărârea nr. 974 din 28 septembrie 2017 a Plenului Consiliului Superior al
Magistraturii

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

Or, articolul 52 din Constituția României, republicată, reglementând „Dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică”, prevede la alineatul (3): *„Statul răspunde patrimonial pentru prejudiciile cauzate prin erorile judiciare. Răspunderea statului este stabilită în condițiile legii și nu înlătură răspunderea magistraților care și-au exercitat funcția cu rea-credință sau gravă neglijență.”*

În condițiile în care reglementarea constituțională în vigoare are în vedere doar *posibilitatea* statului de a exercita acțiunea în regres, soluția proiectului de lege, care, ignorând norma constituțională, impune statului *obligția* de a exercita acțiunea în regres împotriva magistratului, ridică probleme de constituționalitate.

Relevante, în acest sens, sunt și cele reținute de Curtea Constituțională în cuprinsul *Deciziei nr. 80 din 16 februarie 2014* asupra propunerii legislative privind revizuirea Constituției României (par. 174-176), cu ocazia analizării modificării propuse la art. 52 alin. (3) din Constituție, ce se referea la introducerea unei noi teze în conținutul acestui text, respectiv *„statul exercită dreptul de regres, în condițiile legii”*:

„Deși sintagma propusă a fi introdusă pare a viza indicarea titularului dreptului de regres în cazul prejudiciilor cauzate prin orice eroare judiciară care a fost rezultatul exercitării funcției cu rea-credință sau gravă neglijență, în realitate, din cauza modului său de formulare, obligă statul să își exercite dreptul de regres. Caracterul imperativ al sintagmei propuse a fi introduse în corpul art. 52 alin. (3) din Constituție poate duce la situații inadmisibile, în care statul va promova în mod automat acțiunea în regres ori de câte ori acoperă un prejudiciu cauzat printr-o eroare judiciară, fără a mai avea un drept de apreciere asupra faptului dacă magistratul și-a exercitat funcția cu rea-credință sau gravă neglijență, solicitând, astfel, în mod mecanic intervenția instanței judecătorești. De aceea, conținutul normativ propus ar trebui să aibă în vedere, eventual, posibilitatea statului de a exercita dreptul de regres în condițiile legii.

Așadar, textul constituțional nu poate constrânge statul la inițierea, în toate cazurile, a unor acțiuni în regres, ci trebuie să lase în marja sa de apreciere problema exercitării acestei acțiuni pentru ca, desigur, în final, tot instanța judecătorească să se pronunțe asupra acțiunii astfel promovate.”

Pentru aceste considerente, cu unanimitate de voturi, Curtea a recomandat reformularea modificării propuse în privința alin. (3) al art. 52 din Constituție.

În raport de aceste considerente reținute de Curtea Constituțională, reiese cu evidență faptul că în sistemul constituțional român actual este consacrată doar *facultatea* statului de a se îndrepta împotriva magistratului, iar nu o obligație a acestuia, în sensul menționat. Mai mult, în condițiile în care Curtea a statuat că nu ar fi justificată nici măcar o eventuală modificare a însăși Legii fundamentale în sensul vizat de Ministerul Justiției, este evident că nu ar fi posibilă o modificare a legislației infraconstituționale.

ROMÂNIA

1 9 0 9

Consiliul Superior
al Magistraturii

"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)

Anexă la Hotărârea nr. 974 din 28 septembrie 2017 a Plenului Consiliului Superior al
Magistraturii

De altfel, propuneri legislative similare au mai fost analizate anterior de către Consiliul Superior al Magistraturii, care le-a avizat negativ.

Menționăm, în acest sens, Hotărârile Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 243/2010, nr. 891/2016 și nr. 1381/2016, prin care au fost avizate negativ propuneri legislative pentru modificarea și completarea Legii nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, ce prevedeau, printre altele, modificarea alin. (7) al art. 96 din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, tot în sensul obligativității statului de a se îndrepta împotriva judecătorului sau procurorului.

De asemenea, prin Hotărârea nr. 330 din 7 aprilie 2015, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a avizat negativ o altă propunere legislativă pentru modificarea art. 96 din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, ce conținea dispoziții similare.

În cuprinsul Avizului ce însoțește hotărârea menționată s-a reținut că problema răspunderii materiale a magistraților, în situația în care statul răspunde patrimonial pentru prejudiciile cauzate prin erorile judiciare, a mai fost analizată de Consiliu și cu ocazia examinării amendamentelor formulate în cadrul dezbaterilor ce au avut loc în ședințele Comisiei comune a Camerei Deputaților și Senatului pentru elaborarea propunerii legislative de revizuire a Constituției României.

Cu această ocazie, Consiliul Superior al Magistraturii a apreciat că dispozițiile actuale ale art. 52 alin. (3) din Constituție nu ar trebui modificate, reținându-se următoarele:

În prezent, dispozițiile constituționale menționate instituie o *răspundere obiectivă a statului român pentru prejudiciile cauzate prin erorile judiciare*. Astfel cum rezultă din formularea acestor prevederi constituționale, statul are însă doar *posibilitatea*, iar nu *obligatia*, de a se îndrepta cu o acțiune în regres împotriva magistratului.

Consiliul Superior al Magistraturii a apreciat că exercitarea dreptului la acțiunea în regres trebuie să fie lăsată, în continuare, la latitudinea titularului acțiunii - statul și nu să devină o obligație, aceasta fiind regula generală de drept în ceea ce privește exercitarea drepturilor de către titularii acestora.

Astfel, în privința statului, sistemul răspunderii obiective este unul adecvat, statul – în calitate de administrator al desfășurării activității sistemului judiciar, atât la nivel legislativ, cât și la nivel funcțional și financiar – fiind responsabil de acoperirea prejudiciilor suferite prin comiterea unei erori judiciare săvârșite prin exercitarea funcției cu rea credință sau gravă neglijență de către un procuror sau un judecător.

În schimb, orice răspundere a unei persoane (penală sau civilă delictuală), inclusiv a magistratului, trebuie să aibă la origine ideea de vinovăție, în speță fiind vorba despre vinovăție în exercitarea atribuțiilor de serviciu de către magistrat.

Altfel spus, răspunderea materială a judecătorului sau a procurorului nu poate fi angajată în mod obiectiv (similar modului în care răspunde statul), ci numai subiectiv,

Adresa: București, Calea Plevnei, Nr.141B,, Sector 6

Tel: 311 69 00; Fax: 311 69 01

anexa nr. 1000

1 9 0 9

Consiliul Superior
al Magistraturii

Anexă la Hotărârea nr. 974 din 28 septembrie 2017 a Plenului Consiliului Superior al
Magistraturii

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

respectiv doar în situația săvârșirii de către acesta a unei fapte personale grave, făcute cu intenția de a produce un prejudiciu, ori în cazul în care acesta, din culpă gravă, a comis o eroare judiciară determinantă pentru producerea prejudiciului.

Eroarea judiciară presupune, dincolo de situațiile expres prevăzute de Codul de procedură penală (respectiv situația în care o persoană condamnată definitiv este ulterior achitată sau în care libertatea unei persoane a fost restrânsă în mod nelegal) și alte situații a căror delimitare nu este încă bine realizată nici de doctrină și nici de jurisprudență.

Eroarea judiciară se referă, în esență, la o soluție asupra fondului cauzei care nu corespunde unei realități juridice stabilite ulterior. Această eroare nu se datorează însă, în exclusivitate și, uneori nici măcar în parte, activității judecătorului sau procurorului.

Dintre erorile judiciare constatate recent, unele dintre ele au fost cauzate fie de faptul că la momentul judecării și condamnării pentru o anumită faptă penală, o serie de probe nu erau accesibile (de exemplu, expertiza ADN), fie au fost date în cauză declarații necorespunzătoare adevărului, fie s-au descoperit fapte și împrejurări noi, necunoscute instanței de judecată la momentul pronunțării soluției definitive.

De altfel, de esența exercitării unor căi de atac extraordinare, capabile să desfășoare o hotărâre judecătorească definitivă este tocmai împrejurarea că instanța care a judecat primul proces nu a avut cunoștință de noile dovezi sau fapte, inclusiv cele infracționale legate de cauză, astfel că soluția inițială corespundea situației de fapt stabilite pe baza unui ansamblu de probe cunoscute la acel moment.

În unele cazuri de eroare judiciară, față de probele posibile și administrate, eroarea nu ar aparține numai magistratului, ci ar fi una comună, până la descoperirea faptelor noi. Dincolo de limitele pe care la un moment dat le impune stadiul tehnicii de investigare, care, pe măsura descoperirilor științifice, poate infirma concluziile anterioare, nu trebuie neglijat factorul uman, care are o mare pondere în ansamblul probatoriului, atât în cauze penale, cât și în cauze civile.

Consiliul Superior al Magistraturii a avut în vedere și unul dintre principiile fundamentale consacrate de Consiliul Consultativ al Judecătorilor Europeni, în cuprinsul documentului intitulat Magna Carta a Judecătorilor (Principii fundamentale), conform căruia: „Erorile judiciare trebuie remediate în cadrul unui sistem adecvat de căi de atac. Orice remediu pentru alte deficiențe în administrarea justiției presupune exclusiv responsabilitatea Statului.”

Tot astfel, s-a reținut că în Avizul nr. 3 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) în atenția Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei asupra principiilor și regulilor privind imperativele profesionale aplicabile judecătorilor și în mod deosebit a deontologiei, comportamentelor incompatibile și imparțialității, se arată:

„Ca principiu general, judecătorii ar trebui să se fie scutiți complet de răspundere în ceea ce privește plângerile direct împotriva lor în legătură cu exercițiul de bunăcredință al funcțiunii lor. Erorile juridice, fie că se referă la jurisdicție, fie la procedură, 7

Adresa: București, Calea Plevnei, Nr.141B,, Sector 6

Tel: 311 69 00; Fax: 311 69 01

44.6. .... 1000 ..

1 9 0 9

Consiliul Superior
al Magistraturii

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

*Anexă la Hotărârea nr. 974 din 28 septembrie 2017 a Plenului Consiliului Superior al
Magistraturii*

în aprecierea și aplicarea legii sau în evaluarea probelor, trebuie să fie rectificate prin apel; alte erori juridice care nu pot fi rectificate astfel trebuie, cel mult, să conducă la o plângere a litigantului nesatisfăcut împotriva statului."

Concluzia CCJE este aceea că „nu este potrivit ca un judecător să fie expus, în ceea ce privește exercițiul funcțiilor juridice, vreunei răspunderi personale, chiar prin despăgubirea statului, cu excepția cazului în care face o greșeală intenționată."

II. Proiectul de lege promovează soluții necorespunzătoare în aspecte, de asemenea, esențiale pentru sistemul judiciar, cu profund impact negativ asupra funcționării normale a acestuia.

• Una dintre aceste soluții promovate de Ministerul Justiției prin proiectul de act normativ se referă la **condițiile de acces în magistratură.**

Astfel, proiectul propune completarea dispozițiilor art. 14 alin. (2) din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, ce reglementează condițiile de admitere la Institutul Național al Magistraturii, cu două noi litere, literele f) și g), care instituie condiția vârstei minime de 30 de ani și, respectiv, a vechimii minime de 5 ani în una din profesiile juridice reglementate de lege.

Această propunere se completează cu cea privind abrogarea alineatelor (1) - (4) și (11) - (14) ale art. 33, care reglementează, în prezent, concursul de admitere în magistratură, condiții în care admiterea la Institutul Național al Magistraturii ar urma să rămână unica modalitate de a accede în funcția de judecător sau procuror.

Modificările propuse de proiect conduc, fără îndoială, la reducerea bazei de selecție a candidaților, cu consecința scăderii, pe termen mediu, a calității profesionale a magistraților.

Sistemul actual permite accesul în magistratură a acelor absolvenți de drept care sunt cel mai bine pregătiți. Sistemul propus îi va obliga tocmai pe aceștia să se orienteze către alte profesii juridice, în special către profesiile liberale. Este greu de crezut că aceștia, după vârsta de 30 de ani și după o experiență profesională de minimum 5 ani, dacă au reușit să se adapteze acelei profesii și au început să obțină rezultate bune și un venit încurajator, vor renunța la o carieră în curs de consolidare, cu reale premise de dezvoltare, pentru a începe o altă carieră, în magistratură.

Orice inconvenient decurgând din vârsta tânără și din lipsa de experiență a magistraților aflați la început ar putea fi remediat prin luarea altor măsuri, cum ar fi creșterea perioadei de stagiatură, creșterea perioadei de pregătire profesională în cadrul Institutului Național al Magistraturii, instituirea unor completuri colegiale în care judecătorii stagiari să intre alături de judecători definitivi sau organizarea sistemului de parchete în așa fel încât să fie asigurată îndrumarea procurorilor stagiari.

8

Adresa: București, Calea Plevnei, Nr.141B,, Sector 6

Tel: 311 69 00; Fax: 311 69 01

„11.6. .... 1000 ...”

1 9 0 9
Consiliul Superior
al Magistraturii

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

*Anexă la Hotărârea nr. 974 din 28 septembrie 2017 a Plenului Consiliului Superior al
Magistraturii*

Pe de altă parte, invocarea lipsei de experiență a celor care sunt admiși în prezent la Institutul Național al Magistraturii, fără limită de vârstă, este cu atât mai nejustificată cu cât, potrivit art. 37 din Constituție, au dreptul de a fi aleși în Camera Deputaților sau în organele administrației publice locale cetățenii care au împlinit, până în ziua alegerilor inclusiv, vârsta de cel puțin 23 de ani.

Nu în ultimul rând, referirea la „profesiile juridice reglementate de lege” nu întrunește cerințele de previzibilitate, în condițiile în care în cuprinsul legii nu se arată care sunt, în concret, aceste profesii.

• Criticabile sunt și soluțiile necorespunzătoare promovate de proiectul de lege cu privire la **promovarea în funcții de execuție a judecătorilor și procurorilor.**

a) Chiar dacă au fost preluate propunerile Consiliului Superior al Magistraturii referitoare la condițiile de vechime pentru promovare, procedura de concurs propusă de Ministerul Justiției nu este sustenabilă în practică, în condițiile în care va presupune evaluarea lucrărilor întocmite de toți candidații care au promovat proba scrisă, aspect care va crea probleme în aplicare, din perspectiva efortului pe care îl presupune un astfel de demers.

Relevant în acest sens este faptul că la concursul de promovare în funcția de judecător la Înalta Curte de Casație și Justiție, organizat în perioada 3 ianuarie – 31 mai 2017, proba privind evaluarea lucrărilor candidaților s-a derulat în perioada 8 februarie – 9 mai 2017, pentru un număr de 53 candidați.

Prin comparație, la concursul de promovare în funcții de execuție a judecătorilor și procurorilor, organizat în anul 2016 s-au înscris 1360 de judecători și 791 de procurori (un număr de candidați de 40 de ori mai mare), număr care oferă o perspectivă reală asupra intervalului de timp enorm necesar pentru organizarea concursului în condițiile propuse de Ministerul Justiției, cu eforturi umane și logistice imposibil de susținut de către Consiliul Superior al Magistraturii.

Spre deosebire, în sistemul propus de Consiliu, examenul pentru obținerea gradului profesional constă doar într-o probă scrisă, proba având ca obiect evaluarea activității și conduitei candidaților urmând a se susține doar de către acei candidați, mult mai puțini, dintre cei care au obținut gradul profesional, care ar dori să promoveze efectiv.

b) Referitor la vechimea utilă pentru promovare, din perspectiva aplicării în timp a dispozițiilor preconizate, propunerile Ministerului Justiției nu sunt însoțite de **dispoziții tranzitorii corespunzătoare**, care să evite încălcarea principiului constituțional al neretroactivității legii, fiind evident că legea nouă nu poate afecta perioadele de vechime utilă împlinite și recunoscute ca atare de legea în vigoare la momentul împlinirii lor.

Adresa: București, Calea Plevnei, Nr.141B,, Sector 6

Tel: 311 69 00; Fax: 311 69 01

11.6.2017

1 9 0 9
Consiliul Superior
al Magistraturii

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

*Anexă la Hotărârea nr. 974 din 28 septembrie 2017 a Plenului Consiliului Superior al
Magistraturii*

În lipsa unor dispoziții tranzitorii, s-ar ajunge la situații absurde, în care judecători/procurori care au obținut gradul de tribunal potrivit dispozițiilor în vigoare în prezent, nu doar că nu ar mai avea vechimea utilă pentru promovarea la curtea de apel potrivit legii noi, dar nici măcar nu ar avea vechimea necesară pentru tribunal.

Tot astfel, un judecător sau procuror care a participat anterior la concursul de promovare la curtea de apel, fără, însă, a-l promova, s-ar putea afla în situația în care, potrivit legii noi, nu ar mai îndeplini condițiile de participare la concurs, fapt care nu respectă o logică firească a reglementării și este susceptibil de critici din perspectiva principiului neretroactivității legii.

c) Soluția preconizată de proiect cu privire la **salarizarea judecătorilor și procurorilor care promovează pe loc** încalcă principiul egalității în fața legii, întrucât tratează diferit și fără o justificare obiectivă și rezonabilă categoria magistraților, în raport cu alte categorii profesionale, pentru care promovarea în funcții, trepte și grade aduce după sine o majorare corespunzătoare a salariului.

O astfel de măsură este o soluție discriminatorie, în condițiile în care în tot sistemul bugetar există sistemul promovării în trepte și grad sau în funcție și grad, care are impact asupra salarizării; în toate aceste cazuri, dobândirea unui grad superior nu obligă persoana în discuție să își schimbe locul de muncă și nu condiționează plata gradului de o astfel de schimbare. Și în cazul sistemului militar, dobândirea gradului superior nu implică faptul că militarul va îndeplini alte însărcinări sau că va ocupa alt post, ci contribuie doar la consolidarea vocației pentru a urca în ierarhia militară. Totodată, în cazul familiei ocupaționale „diplomație”, gradul diplomatic este plătit indiferent de funcție.

Această măsură reprezintă o intruziune în statutul magistratului, fiind astfel neconstituțională, deoarece veniturile magistratului sunt incluse în noțiunea de statut al acestuia, creionat pentru a garanta independența. Mai mult, nu a fost oferită nicio justificare a unei astfel de măsuri, dar, chiar și în condițiile în care ar fi găsită o justificare, măsura nu păstrează un nivel de proporționalitate constituțional sau convențional.

Nu în ultimul rând, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii subliniază faptul că, în prezent, potrivit dispozițiilor incidente în privința salarizării, recent adoptate (Legea-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice), salarizarea judecătorilor și procurorilor se face prin raportare la gradul profesional deținut, iar nu la instanța sau parchetul unde acesta își desfășoară efectiv activitatea.

Pe de altă parte, salarizarea judecătorilor și procurorilor nici nu reprezintă obiectul de reglementare al Legii nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor.

10

Adresa: București, Calea Plevnei, Nr.141B,, Sector 6

Tel: 311 69 00; Fax: 311 69 01

4116 ..... 1000 ...

1 9 0 9

Consiliul Superior
al Magistraturii

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

Anexă la Hotărârea nr. 974 din 28 septembrie 2017 a Plenului Consiliului Superior al
Magistraturii

- Proiectul este criticabil și din perspectiva concepției pe care o promovează cu privire la modalitatea de exercitare a autorității ministrului justiției asupra procurorilor, cu consecința posibilei imixțiuni a politicului în activitatea parchetelor.

a) procedura de numire în funcțiile de conducere la Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Direcția Națională Anticorupție și Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism

Așa cum s-a arătat în *Raportul din 25 ianuarie 2017 al Comisiei către Parlamentul European și Consiliu privind progresele înregistrate de România în cadrul Mecanismului de cooperare și verificare*, în ceea ce privește procedura de numire în cele mai înalte funcții de conducere din ierarhia Ministerului Public, este necesar a se asigura garanțiile corespunzătoare în termeni de **transparență, control și echilibru**, chiar și în cazurile în care decizia finală se ia la nivel politic. Or, propunerea din proiect nu face decât să creeze un **dezechilibru** în procedura de numire.

Astfel, în cazul unei propuneri făcute de ministrul justiției, Consiliul Superior al Magistraturii nu are o libertate reală de a alege, iar, pe de altă parte, poate refuza doar o singură dată propunerea de numire într-una din aceste funcții de conducere. Prin urmare, prin procedura propusă, în realitate, ponderea decisivă în decizia de numire o are ministrul justiției, deci puterea executivă, rolul Consiliului Superior al Magistraturii apărând doar ca un rol formal.

Actuala procedură de numire/revocare în funcțiile de conducere importante din Ministerul Public a fost cea care a generat premisele unei justiții penale reale în România, tocmai datorită unui mecanism tripartit care oferă contraponderi: ministrul justiției (reprezentant al Guvernului), Președintele României (ales direct de către cetățeni), Consiliul Superior al Magistraturii, format din reprezentanții magistraților și ai societății civile. Îmbunătățirea actualei proceduri nu se poate realiza prin accentuarea rolului decisiv al ministrului justiției și excluderea din acest proces a Președintelui României, ci, dimpotrivă, așa cum s-a propus de Consiliul Superior al Magistraturii în cursul anului 2017, prin limitarea rolului ministrului justiției în această procedură și conferirea unui rol determinant Consiliului Superior al Magistraturii, ca garant al independenței justiției.

Procedura de numire în funcțiile de conducere de rang înalt în cadrul Ministerului Public trebuie să se bucure de transparență și independență în raport de factorul politic, fiind de preferat ca determinantă în acest sens să fie opinia corpului profesional, transpusă în formularea de propuneri de către Consiliul Superior al Magistraturii.

Pe de altă parte, atât reglementarea în vigoare, cât și propunerea formulată de Consiliu, valorifică și prevederile art. 94 din Constituția României, republicată, conform cărora *Președintele României numește în funcții publice, în condițiile prevăzute de lege, propunerea fiind formulată și în considerarea acestei atribuții constituționale.*

11

Adresa: București, Calea Plevnei, Nr.141B,, Sector 6

Tel: 311 69 00; Fax: 311 69 01

41.6. 1999

1 9 0 9

Consiliul Superior
al Magistraturii

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

*Anexă la Hotărârea nr. 974 din 28 septembrie 2017 a Plenului Consiliului Superior al
Magistraturii*

În același timp, este de subliniat că proiectul extinde în mod nejustificat implicarea ministrului justiției și în ceea ce privește celelalte funcții de conducere de la nivelul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Direcției Naționale Anticorupție și Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism, prevăzute la art. 55 din Legea nr. 303/2004. Cu alte cuvinte, în viziunea proiectului, influența ministrului justiției este decisivă în ceea ce privește toate funcțiile de conducere de la nivelul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și ale structurilor specializate de parchet, inclusiv la nivelul structurilor teritoriale ale acestora din urmă, în toate cazurile propunerile de numire aparținând ministrului justiției.

Propunerea nu are nicio justificare obiectivă, iar, prin comparație, *de lege lata*, numirea în aceste funcții se face de Consiliul Superior al Magistraturii, la propunerea procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție ori, după caz, a procurorului șef al structurii specializate.

b) Consolidarea unei astfel de poziții determinante a ministrului justiției prin mecanismul propus de numire a procurorilor șefi, face inacceptabilă și propunerea privind infirmarea, de către procurorul ierarhic superior, a soluțiilor netemeinice, întrucât, împreună, aceste propuneri conturează premisele unui aparențe de control politic asupra parchetelor și creează posibilitatea imixtiunii în anchetele penale a ministrului justiției, care activează într-un guvern politic.

- **Separarea deciziei în privința carierei judecătorilor și procurorilor între cele două Secții ale Consiliului, deși este expresia unui deziderat exprimat ferm de Secția pentru judecători, este realizată de o manieră nesistematizată, cuprinzând soluții incomplete, care pot genera dificultăți de interpretare.**

Din această perspectivă, sunt elocvente dispozițiile din proiect care consacră faptul că detașarea și transferul se realizează cu avizul Secției pentru judecători, respectiv al Secției pentru procurori, fără însă a preciza dacă dispunerea acestor măsuri se realizează de Secții sau de Plenul Consiliului.

Tot astfel, potrivit proiectului, în procedura de promovare la Înalta Curte de Casație și Justiție, în cadrul probei interviului care ar urma să fie susținut în fața Secției pentru judecători, se prevede posibilitatea participării și a unui psiholog desemnat de Plen, iar nu de Secția pentru judecători.

Într-o abordare inconsecventă cu ideea de separare a carierelor, proiectul lasă în competența Plenului Consiliului, iar nu a Secțiilor corespunzătoare: aprobarea programului de formare a auditorilor de justiție, apărarea independenței, imparțialității sau reputației profesionale a unui judecător sau procuror, aprobarea măsurilor pentru suplimentarea sau reducerea numărului de posturi pentru instanțe și parchete, organizarea examenului de capacitate, a concursului pentru numirea în funcții de conducere a

12

Adresa: București, Calea Plevnei, Nr.141B,, Sector 6

Tel: 311 69 00; Fax: 311 69 01

.....

1 9 0 9

Consiliul Superior
al Magistraturii

Anexă la Hotărârea nr. 974 din 28 septembrie 2017 a Plenului Consiliului Superior al
Magistraturii

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

[REDACTED] judecătorilor și procurorilor și a concursului de promovare în funcții de execuție a judecătorilor și procurorilor.

Totodată, în mod nejustificat, proiectul menține competența Plenului Consiliului Superior al Magistraturii de soluționare a contestațiilor formulate de judecători și procurori împotriva hotărârilor pronunțate de Secțiile Consiliului, cu excepția celor date în materie disciplinară, ceea ce anihilează separarea deciziei în privința carierei la nivelul Secțiilor. În același context, este criticabilă și menținerea dispoziției privind posibilitatea atacării cu contestație la Înalta Curte de Casație și Justiție numai a hotărârilor pronunțate de Plen privind cariera.

De asemenea, deși elimină din competența Plenului atribuția de aprobare a Regulamentului de ordine interioară al instanțelor judecătorești, proiectul omite să confere competența de aprobare a acestui Regulament în favoarea Secției pentru judecători.

III. Prin alte soluții propuse, proiectul de lege se înscrie într-o tendință de evident regres, atât în raport de reglementările în vigoare, cât și în raport cu forma anterioară a proiectului de lege pentru modificarea și completarea „legilor justiției” promovat tot de Ministerul Justiției la finalul anului 2016.

- Proiectul propune abrogarea **dispozițiilor alineatului (3) al articolului 83 din Legea nr. 303/2004** privind statutul judecătorilor și procurorilor, respectiv înlăturarea posibilității magistratului de a fi reîncadrat în funcție după pensionare, din expunerea de motive reieșind că ceea ce s-a urmărit prin această modificare este evitarea cumulării pensiei de serviciu cu indemnizația de magistrat.

Potrivit practicii constante a Plenului Consiliului Superior al Magistraturii, procedura reîncadrării apare ca o modalitate excepțională de ocupare a posturilor vacante din sistem, care poate fi justificată la instanțele sau parchetele la care nu există posibilități reale de ocupare a posturilor vacante prin alte modalități de ocupare.

Or, în contextul menționat, Plenul apreciază că această propunere elimină posibilitatea ocupării unor posturi, în situații deosebite, și aceasta în contextul în care, oricum, celelalte propuneri privind modificarea condițiilor de admitere la Institutul Național al Magistraturii și, respectiv, desființarea concursului de admitere în magistratură, ridică probleme din perspectiva asigurării resursei umane.

Pe de altă parte, dacă singurul aspect care a justificat o astfel de propunere este unul de natură financiară, din perspectiva cumulării pensiei de serviciu cu indemnizația de magistrat, puteau fi găsite alte soluții legislative, iar nu abrogarea textului în discuție.

O astfel de soluție ar fi putut fi chiar cea propusă anterior de Consiliul Superior al Magistraturii și transmisă Ministerului Justiției în anul 2017, respectiv prevederea faptului că „pe perioada reîncadrării, cuantumului pensiei se reduce cu 85%.”

13

Adresa: București, Calea Plevnei, Nr.141B,, Sector 6

Tel: 311 69 00; Fax: 311 69 01

... ..

1 9 0 9

Consiliul Superior
al Magistraturii

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

*Anexă la Hotărârea nr. 974 din 28 septembrie 2017 a Plenului Consiliului Superior al
Magistraturii*

De altfel, numărul persoanelor reîncadrate în funcție nu este unul care să justifice o astfel de propunere, în anul 2015 și 2016 fiind reîncadrată câte o singură persoană în funcția de judecător și niciuna în funcția de procuror. Tot astfel, în anul 2014, au fost reîncadrate doar 3 persoane în funcția de judecător și niciuna în funcția de procuror.

- Proiectul de lege analizat vine să elimine și o serie de dispoziții referitoare la **cariera magistraților**, în lipsa oricărei justificări, și fără a oferi, măcar, date statistice relevante care să poată fi avute în vedere în examinarea propunerilor.

Plenul are în vedere, în acest sens, propunerea de abrogare a alin. (1¹) al art. 62 din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, care prevede că, prin excepție, judecătorul sau procurorul nu este suspendat din funcție la momentul trimiterii sale în judecată, dacă este vorba despre o infracțiune din culpă și se apreciază că aceasta nu aduce atingere prestigiului profesiei, acestuia putându-i-se interzice provizoriu exercitarea anumitor atribuții până la soluționarea definitivă a cauzei.

De asemenea, se propune și abrogarea alin. (1¹) al art. 65 Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, potrivit căroră, prin excepție, judecătorii și procurorii pot fi menținuți în activitate în cazul în care condamnarea sau amânarea aplicării pedepsei a fost pronunțată pentru infracțiunea prevăzută de art. 196 alin. (2) - (4) din Codul penal, menținerea în activitate dispunându-se de către Consiliul Superior al Magistraturii, dacă se apreciază că infracțiunea săvârșită nu aduce atingere prestigiului profesiei.

Sub un prim aspect, se constată că pentru niciuna din aceste propuneri nu au fost arătate considerentele ce au stat la baza formulării lor, în pofida imperativelor stabilite, în acest sens, de normele de tehnică legislativă.

Astfel, potrivit art. 6 din Legea nr. 24/2000, soluțiile pe care le cuprinde actul normativ trebuie să fie temeinic fundamentate, pentru fundamentarea noii reglementări fiind necesar a se porni de la dezideratele sociale prezente și de perspectivă, precum și de la insuficiențele legislației în vigoare.

Justificarea acestor propuneri s-ar fi impus cu atât mai mult cu cât dispozițiile legale a căror abrogare se propune au fost introduse relativ recent, mai precis prin Legea nr. 255/2013 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală și pentru modificarea și completarea unor acte normative care cuprind dispoziții procesual penale, astfel că inițiatorul proiectului ar fi trebuit să învedereze care sunt considerentele ce fundamentează o nouă modificare legislativă, în sensul revenirii la situația anterioară.

Nici instanțele și parchetele și nici asociațiile profesionale nu au susținut aceste propuneri, apreciindu-se că eliminarea posibilității menținerii în funcție a magistraților în cazul în care condamnarea sau amânarea aplicării pedepsei a fost pronunțată pentru

ROMÂNIA

1 9 0 9
Consiliul Superior
al Magistraturii

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

Anexă la Hotărârea nr. 974 din 28 septembrie 2017 a Plenului Consiliului Superior al
Magistraturii

infracțiunea de vătămare corporală din culpă este absolut nejustificată, în condițiile în care fapta magistratului este una săvârșită din culpă, fără a avea legătură cu funcția și nici cu vreun element care să pună la îndoială reputația sa, putând fi rezultatul unui accident nefericit.

Fiind vorba despre o atingere adusă statutului magistratului, se pune problema analizei scopului acestei măsuri. Nu se înțelege de ce ar trebui exclus un magistrat din sistem în urma comiterii unei infracțiuni din culpă, în toate cazurile, chiar și atunci când fapta nu are legătură cu profesia și nu aduce atingere probității morale a autorului. Chiar dacă s-ar identifica un scop legitim pentru o astfel de măsură, acesta nu ar fi singurul în măsură să conducă la atingerea rezultatului, în condițiile în care și în sistemul prezent se poate ajunge la un astfel de deznodământ. Filtrul analizei Consiliului Superior al Magistraturii (care poate dispune sau nu suspendarea din funcție ori, după caz, eliberarea din funcție) este instituit tocmai pentru a evita situații de acest fel. În consecință, o astfel de măsură nu este nici proporțională cu scopul propus, regimul instituit la adresa magistratului fiind extrem de drastic.

În plus, acest tratament este profund inechitabil în raport cu celelalte puteri în stat, nici membrilor Guvernului, nici membrilor Parlamentului nefiindu-le impus un astfel de regim.

- Proiectul transmis spre avizare reprezintă un regres chiar și în raport cu o formă anterioară, în condițiile în care **nu mai cuprinde unele dispoziții referitoare la incompatibilități și la posibilitatea de acces al judecătorilor și procurorilor, fără examen, în alte profesii juridice.**

În acest sens, Plenul are în vedere faptul că unul dintre imperativele ce se impun legiuitorului în procesul legislativ este acela de a asigura raportarea corectă a normei legale la realitatea concretă a relațiilor sociale pe care își propune să le reglementeze.

Or, în forma anterioară a proiectului de lege era recunoscută expres posibilitatea judecătorilor și procurorilor de a desfășura o serie de activități care, *fără a concretiza prerogativele unei funcții publice sau private*, sunt reclamate de necesitatea optimizării colaborării cu instituții ale sistemelor judiciare din alte state, de desfășurarea corespunzătoare a activităților derulate în proiecte cu finanțare internă sau internațională, în interesul sistemului judiciar, precum și de o mai bună desfășurare, la nivel intern, a activităților instituțiilor de formare profesională ale altor profesii juridice.

Tot astfel, forma anterioară a proiectului conferea judecătorilor și procurorilor cu o vechime de cel puțin 18 ani în aceste funcții și care au fost eliberați din funcție din motive neimputabile, dreptul de a deveni, fără examen, avocați, mediatori, notari publici sau executori judecătorești.

Fără nici un fel de justificare, aceste dispoziții au fost eliminate din proiect, fapt care reprezintă un regres evident față de proiectul anterior. Regresul apare cu atât mai

15

Adresa: București, Calea Plevnei, Nr.141B,, Sector 6

Tel: 311 69 00; Fax: 311 69 01

... ..

ROMÂNIA
1 9 0 9

Consiliul Superior
al Magistraturii

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

*Anexă la Hotărârea nr. 974 din 28 septembrie 2017 a Plenului Consiliului Superior al
Magistraturii*

nefiresc în condițiile în care este generat tocmai de Ministerul Justiției, ale cărei demersuri ar trebui să contribuie la îmbunătățirea statutului judecătorilor și procurorilor, inclusiv din perspectiva recunoașterii, ca efect al unei cariere îndelungate și oneste, a posibilității de acces necondiționat în alte profesii juridice.

IV. Proiectul cuprinde o serie de propuneri de reglementare noi sau radical diferite față de cele existente în forma anterioară și care nu au fost supuse consultării sistemului judiciar.

Pe lângă propunerile menționate anterior, referitoare la organizarea și funcționarea Inspecției Judiciare, administrarea bugetelor instanțelor, răspunderea materială a judecătorilor și procurorilor și numirea în funcțiile de conducere la parchete, proiectul cuprinde și alte soluții legislative de noutate absolută, care nu au fost supuse dezbaterii la nivelul instanțelor și parchetelor și cu privire la care nu a fost respectată transparența decizională.

Menționăm în acest sens propunerea vizând reglementarea, prin lege, în termen de 6 luni de la intrarea în vigoare a legii preconizate de proiect, a organizării și funcționării unei direcții specializate în efectuarea urmăririi penale pentru infracțiunile săvârșite de judecători și procurori, în cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.

În aceeași categorie, se încadrează și soluțiile legislative preconizate pentru condițiile de admitere la Institutul Național al Magistraturii sau cele vizând abrogarea dispozițiilor art. 62 alin. (1¹) și art. 65 alin. (1¹), incluse pentru prima dată în prezentul proiect.

V. Sintetizând, se constată că în punctele esențiale inițiatorul proiectului nu a avut în vedere, a reținut într-o manieră ne semnificativă sau chiar contrară multe dintre soluțiile propuse de Consiliul Superior al Magistraturii și care derivă din consultarea sistemului judiciar.

Astfel, în legătură cu problema incompatibilităților magistraților, nu au fost însușite de Ministerul Justiției propunerile care vizează extinderea sferei activităților ce pot fi desfășurate de magistrați.

În ceea ce privește procedura de acces în magistratură prin Institutul Național al Magistraturii, deși au fost însușite o parte importantă dintre propunerile formulate de Consiliul Superior al Magistraturii, sunt introduse două condiții noi (vârsta minimă 30 de ani și cel puțin 5 ani de activitate în profesii juridice); corelativ, se propune abrogarea procedurii de acces direct pe funcție.

Nu au fost însușite propunerile vizând reducerea la 1 an și 6 luni a duratei cursurilor la Institutul Național al Magistraturii, majorarea duratei stagiului la 1 an și 6 luni și regândirea stagiului din perspectiva etapelor acestuia.

16

Adresa: București, Calea Plevnei, Nr.141B,, Sector 6

Tel: 311 69 00; Fax: 311 69 01

11.6.2017

1 9 0 9

Consiliul Superior
al Magistraturii

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

*Anexă la Hotărârea nr. 974 din 28 septembrie 2017 a Plenului Consiliului Superior al
Magistraturii*

Nu au fost însușite propunerile referitoare la consacrarea dreptului judecătorilor și procurorilor cu o vechime de cel puțin 18 ani de a deveni avocați, mediatori, notari sau executori cu scutire de examen și nici propunerea corelativă referitoare la accesul avocaților cu o vechime de 18 ani în funcția de judecător sau procuror fără examen; de asemenea, nu a fost însușită nici propunerea referitoare la posibilitatea numirii fără concurs a foștilor judecători sau procurori care au ocupat aceste funcții cel puțin 10 ani.

În ceea ce privește procedura de promovare în funcții de execuție a judecătorilor și procurorilor, propunerile Ministerului Justiției diferă esențial de cele ale Consiliului Superior al Magistraturii sub aspectul etapelor.

În ceea ce privește procedura de numire în funcții de conducere a judecătorilor și procurorilor, nu au fost însușite propunerile referitoare la numirea în funcția de vicepreședinte al instanței, procuror general adjunct al parchetului curții de apel și prim procuror adjunct. Nu au fost însușite nici propunerile referitoare la numirea în funcții de conducere la marile unități de parchet, fiind propusă o procedură în conformitate cu care numirea de face de Consiliul Superior al Magistraturii, la propunerea ministrului justiției.

De asemenea, nu a fost însușită propunerea referitoare la posibilitatea alocării posturilor de judecători și procurori stagiați suplimentar celor prevăzute în schema de personal a instanței sau parchetului.

Au fost preluate într-o variantă criticabilă propunerile Consiliului Superior al Magistraturii referitoare la evaluarea psihologică periodică a magistraților, modificarea propusă constând în referirea la calificativul „inapt” în locul celui de „nerecomandabil” propus de Consiliul Superior al Magistraturii. Referirea la calificativul „inapt” este complet inadecvată, întrucât ar putea induce ideea că un astfel de calificativ atrage aplicarea art. 65 alin. (1) lit. i) din Legea nr. 303/2004, potrivit căruia magistratul este eliberat din funcție dacă nu mai îndeplinește condiția de a fi apt din punct de vedere psihologic pentru exercitarea funcției. Or, în nici un caz, nu acesta este rostul procedurii propuse de Consiliul Superior al Magistraturii, vizând evaluarea psihologică periodică a magistraților.

De asemenea, a fost eliminată posibilitatea reîncadrării magistraților pensionați și au fost formulate propuneri neconforme cu legea fundamentală în ceea ce privește răspunderea materială a magistraților.

Nu a fost însușită propunerea de modificare a compunerii completului care soluționează contestațiile în materie penală.

Nu au fost însușite propunerile vizând desființarea instanțelor militare și reorganizarea parchetelor militare.

S-a propus abrogarea dispoziției care consacră preluarea gestionării bugetelor instanțelor de către Înalta Curte de Casație și Justiție.

A fost regândită complet concepția referitoare la Inspekția Judiciară, propunându-

1 9 0 9

Consiliul Superior
al Magistraturii

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

Anexă la Hotărârea nr. 974 din 28 septembrie 2017 a Plenului Consiliului Superior al
Magistraturii

se organizarea acestora ca structură cu personalitate juridică, în cadrul Ministerului
Justiției.

Totodată, nu a fost însușită propunerea menită să asigure un cadru general pentru
cooperarea Consiliului Superior al Magistraturii cu instituții ale sistemelor judiciare din
alte state.

Nu a fost preluată propunerea de eliminare din sfera titularilor acțiunii
disciplinare a ministrului justiției, procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta
Curte de Casație și Justiție și a președintelui Înaltei Curți de Casație și Justiție.

*În raport de argumentele prezentate, Plenul a reținut că viciile grave de fond ale
proiectului impun avizarea negativă a acestuia.*

*Chiar dacă proiectul preia, într-o manieră nerelevantă pentru ansamblul
reglementării propuse, și unele dintre propunerile anterioare ale Consiliului, menite să
îmbunătățească reglementarea unor instituții (cum ar fi, de pildă, propunerile referitoare
la suspendarea din funcție a judecătorilor și procurorilor, procedura de revocare a
membrilor Consiliului Superior al Magistraturii etc.), în ansamblu viciile de
neconstituționalitate semnalate și disfuncționalitățile pe care multe dintre prevederile
proiectului le-ar putea genera în organizarea și funcționarea sistemului judiciar, nu
permit o soluție de avizare favorabilă, cu observații. O astfel de soluție ar fi fost posibilă
în condițiile în care, în puncte esențiale, proiectul transmis spre avizare ar fi de natură
să îmbunătățească activitatea sistemului judiciar, iar nicidecum să constituie un regres
față de reglementările pe care ar urma să le înlocuiască, din perspectiva normelor
constituționale, a independenței justiției și a statutului magistratului.*

*Avizul negativ exprimat de Plenul Consiliului nu împiedică inițierea unui alt
demers de modificare și completare a celor trei acte normative, putând fi avută în vedere
și soluția reglementării separate și cu celeritate a unor aspecte care derivă din decizii ale
Curții Constituționale (de exemplu, procedura revocării membrilor aleși ai Consiliului).*

PREȘEDINTE,

Judecător Mariana Ghena

18

Adresa: București, Calea Plevnei, Nr.141B,, Sector 6

Tel: 311 69 00; Fax: 311 69 01

11.11.2017